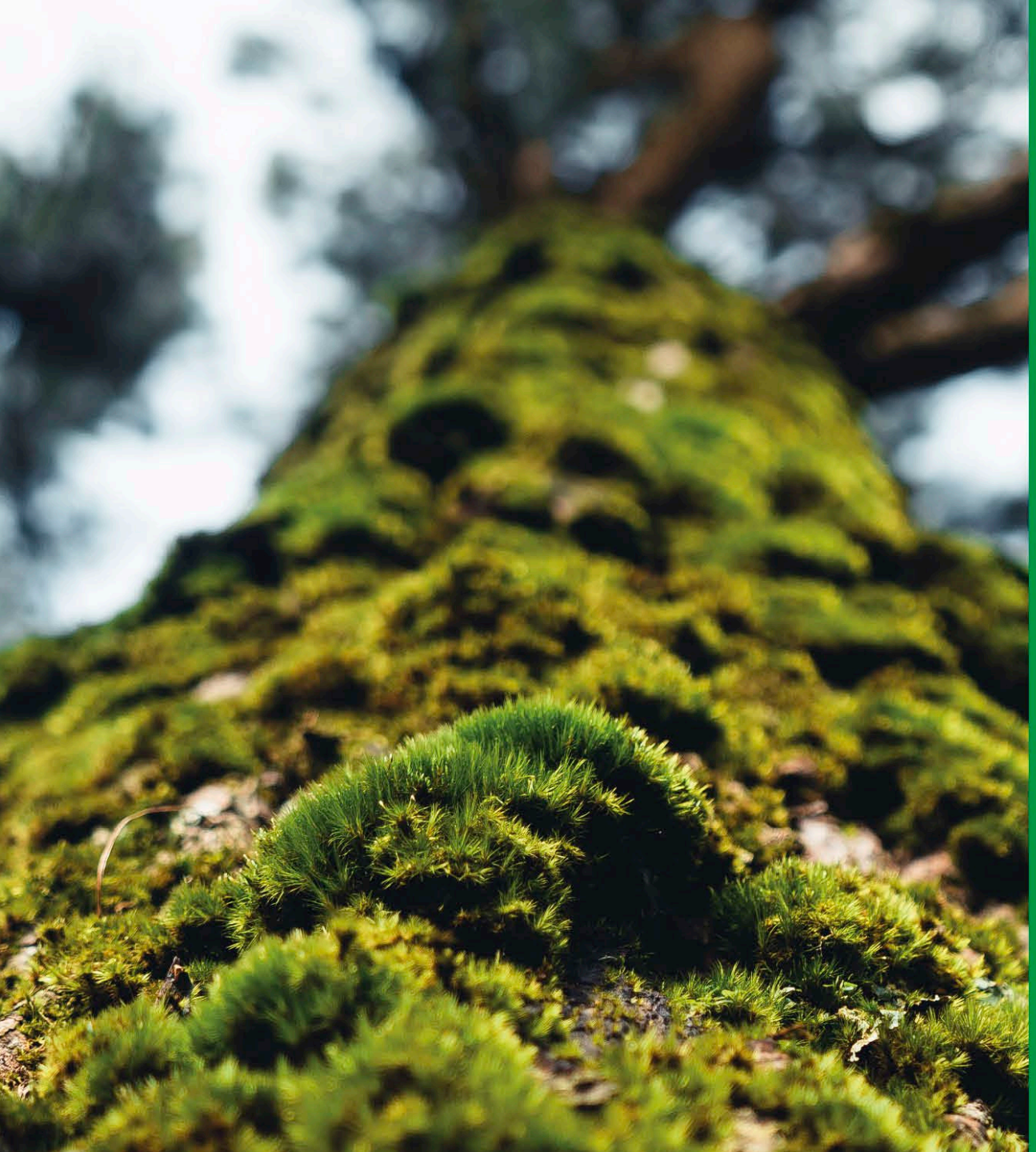

TAPIO

Luonnonhoito – Metsäammattilaisen ydintaito

Metsäpäivät 22.10.2026

johtava asiantuntija Riitta Raatikainen, Tapio

www.tapio.fi

Aika ennen luonnonhoitoa

- **Aina 90-luvulle saakka** elettiin tehometsätalouden aikakautta:
  - Yksi puulaji, roskapuut pois, torjunta-aineet avuksi, järeät keinot vesien johtamiseen…
  - Tuntemattomia käsitteitä: metsien monimuotoisuus, biodiversiteetti, vapaaehtoinen suojelu, vesiensuojelu
  - Ensimmäinen luontoon liittyvä käsite lanseerattiin 80-luvulla
    - *Avainbiotooppi – nyckelbiotop – key biotope*
    - *Avainbiotooppi eli erityisen tärkeä elinympäristö on pieni, luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokas alue.*

Kuva: Lusto – Suomen metsämuseo
Haavan taskutusta. Puun runkoon isketään kirveellä koloja, joihin ruiskutetaan vesakontorjunta-ainetta.

Tänä päivänä tarvitsemme lisää tehoa luontoarvojen vaalimiseen ja vesistöjen tilan parantamiseen.

Luonnonhoidon kehityspolkua

1923 Luonnonsuojelulaki

1928 Metsän hävittämisen kieltävä yksityismetsälaki

1938 Ensimmäiset kansallispuistot perustettiin Lappiin

1981 Lintuvesien suojeluohjelma

1981 Soiden suojeluohjelma

1984 Harjujen suojeluohjelma

1986 Lajien uhanalaisuusarviointi (ensimmäinen)

1989 Metsänhoitosuositukset MHS (ensimmäinen)

1989 Lehtojen suojeluohjelma

1990 Rantojen suojeluohjelma

1992 YK:n ympäristö- ja kehityskonferenssi, Rio

1992 EU Natura-verkoston aloitus

1992 EU luontodirektiivi

1993–1996 Vanhojen metsien suojeluohjelmat

1995 Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet

1996 Luonnonsuojelulaki

1997 Metsälain uudistus, 10 § elinympäristöt

1999 PEFC ja FSC sertifiointijärjestelmät

2000 EU vesipuitedirektiivi

2008 Luontotyyppien uhanalaisarviointi (ensimmäinen)

2008 METSO-ohjelma

2009 EU lintudirektiivi

2015 Kansallinen metsästrategia

2015 MHS, talousmetsien luonnonhoidon työopas

2015 Soiden suojelun täydennysehdotus

2018 Luontotyyppien uhanalaisarviointi (toinen)

2019 Lajien uhanalaisuusarviointi (viides)

2020 EU biodiversiteettistrategia

2021 Helmi-elinympäristöohjelma

2022 Suomen 41. kansallispuisto perustettiin Sallaan

2022 Metsänhoidon suositusten päivitys

2023 PEFC ja FSC sertifiointijärjestelmän uudistaminen

2023 Luonnonsuojelulaki

2023 EU vanhojen ja luonnontilaisten metsien ohjeistus

2024 EU ennallistamisasetus

2026 Metsälaki (linnuston huomioiminen)

Mitä jos ei olisi tullut muutosta?

- Hyvä pysähtyä miettimään – Mitä jos toimintatavat, säädökset ja suositukset eivät olisi muuttuneet ja kehittyneet?
  - Miltä maisema näyttäsi?
  - Millaisia vesistömme olisivat?
  - Mitä lajeja metsässä eläisi?
  - Mitä puulajeja kasvaisi?
  - Olisiko metsässä lahopuita?
  - Olisiko suojeltuja metsiä?
- **Toimintatapojen muutokset luonnonhoidon huomioimisessa näkyvät jopa heti tai tulevat näkymään vuosien tai useiden vuosikymmenten kuluessa.**

Luonnonhoidon osaaminen korostuu

Luonnonhoidon osaaminen on tullut osaksi jokaisen metsäammattilaisen arkea.

Hallittavia kokonaisuuksia:

1. *Metsien monimuotoisuuden turvaamisen säädökset ja suositukset*
2. *Metsäisten elinympäristöjen ja lajien turvaaminen ja luonnonhoito*
3. *Talousmetsien luonnonhoidon keinot metsien hoidossa*
4. *Metsänkäsittelyn monipuolistaminen*
5. *Metsätalouden vesienhallinta ja vesistökuormituksen estäminen*

Osaamista on vahvistettava omaehtoisella perehtymisellä, yrityksen omilla tai ulkopuolisilla koulutuksilla. Osaamisen osoittaminen on tärkeää etenkin luonnonhoidossa.

Tapio tarjoaa monipuolista ja aina asiakkaan tarpeisiin räätälöityä koulutusta.

Luonnonhoitokortti osoittaa osaamisen luonnonhoidossa

Luonnonhoitokortti on osoitus ajantasaisesta luonnonhoito-osaamisesta. Se on metsäalalla laajasti tunnettu ja hyödynnetty osaamiskoe.

- Tapio uudisti Luonnonhoitokortin osaamiskokeen syksyllä 2026.
- Kattava ja ajantasainen osaamiskoe suoritetaan nyt verkossa, ja mobiilikortti ja todistus kulkevat mukana puhelimessa. Uusi Luonnonhoitokortti on voimassa 5 vuotta.
- Päivitetyllä Luonnonhoitokortilla todennat oman ja henkilöstösi osaamisen ajantasaisuuden ja varmistat luonnonhoidon palvelun laadun.

Luonnonhoitokortti

TAPIO

Tutustu:
Luonnonhoitokortti.fi

Osta:
Metsäkauppa.fi

Luonnonhoitokortin osaamiskoe

- Kieliversiot: suomi ja ruotsi
- Koostuu viidestä sisältökokonaisuudesta
- Kustakin osasta saatava vähintään 70 % oikein, yksi uusintayritys / osa
- Kysymyksiä yhteensä 111 kpl
- Käytännönläheiset kysymykset
- Visuaaliset ja monipuoliset kysymystyypit
- Suoritusaika enintään 1 h 50 min, mutta asiat hyvin hallitseva suorittaa kokeen noin tunnissa
- Verkkopohjainen koe muokattavissa tarpeen mukaan

Esimerkkejä kysymystyypeistä, harjoituskoe

TAPIO

Harjoituskysymys 2 – monivalinta (useita oikein)

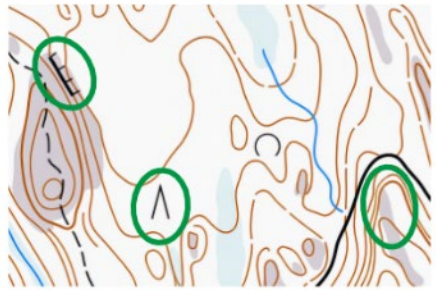
Valitse kolme (3) kasvia, joilla on valkoiset kukat. Paina vaihtoehtojen vieressä olevia laatikoita. Pystyt nollaamaan valintasi painamalla vaihtoehtoa uudestaan.
Paina lopuksi oikeasta alakulmasta LÄHETÄ.

a) ☐ Sinivuokko
b) ☐ Valkovuokko
c) ☐ Kielo
d) ☐ Käenkaali
e) ☐ Rentukka

Harjoituskysymys 7 – valitse kartalta

Valitse painamalla kartalta kaksi (2) kohdetta (vihreällä rajatut soikiot), jotka kuvaavat korkeampaa maastoa. Tummanvihreäksi painettu vaihtoehto tarkoittaa valittua. Saat valinnan pois painamalla vaihtoehtoa uudestaan. **Muista valita niin monta vaihtoehtoa kuin tehtävänannossa pyydetään.** Paina lopuksi oikeasta alakulmasta LÄHETÄ.

Harjoituskysymys 5 – yhdistä kuvia ja tekstejä

Yhdistä kuva ja lajin nimi. Raahaa lajin nimi oikean **kuvan päälle**. Pystyt raahaamaan nimen takaisin valkoiselle alueelle ja tekemään valinnan uudelleen. Huomioi, että tällaisessa tehtävässä siirrät aina raahattavan tekstin pois valkoiselta alueelta.
Paina lopuksi oikeasta alakulmasta LÄHETÄ.

Mustikka | Variksenmarja | Puolukka

Miksi Luonnonhoitokortti kannattaa suorittaa?

- Luonnonhoitokortilla **opiskelija** voi osoittaa luonnonhoidon perusosaamisen.
- **Työtä hakeva työntekijälle** Luonnonhoitokortti on tärkeä näyttö luonnonhoidon osaamisesta.
- **Yritykselle työntekijöiden ja urakoitsijoiden** luonnonhoidon hallinta on tärkeä keino hallita riskejä sekä tukee yrityksen palvelujen myyntiä.
- Luonnonhoitokortin **aiemman suorituksen päivittäminen** varmistaa töiden suunnittelun ja toteutuksen nykyvaatimusten mukaisesti.
- **Maanomistajalle** luonnonhoidon osaamisen varmistanut yritys ja työntekijät toteuttavat myös luonnonhoidon osalta laadukkaan lopputuloksen.

Kiitos!

TAPIO - METSÄNTUNTIJA

WWW.TAPIO.FI

Riitta Raatikainen
johtava asiantuntija
riitta.raatikainen@tapio.fi
050 470 8432

29.10.2026